

ГОДИШЕН МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД

ЗА 2014 г.

ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА АНГАЖИМЕНТИТЕ ПО ПЛАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ НА РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ /2012-2020/ И
„ДЕСЕТИЛЕТИЕ НА РОМСКОТО ВКЛЮЧВАНЕ 2005-2015 г.“

Област Ловеч

Настоящият мониторингов доклад е първият документ след изготвяне на Стратегията на област Ловеч за интегриране на ромите /2012-2020/ /Стратегията/.

Стратегията е документ, задаващ насоките за изпълнение на политиката за социална интеграция на ромите на областно ниво и е приета в изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите /2012-2020/.

Стратегията на област Ловеч за интегриране на ромите /2012-2020/ е приета на Областен съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси през м. февруари 2013 г.

Стратегията е насочена към гражданите в уязвимо социално положение от ромски произход, но не изключва предоставянето на подкрепа и за лица в неравностойно положение от други етнически групи.

Населението на област Ловеч наброява 141 422 души, като ромският етнос е втори по численост след българския. Към 01.02.2011 г. като роми са се самоопределили 5 705 души с относителен дял 4,03 %.

Най-голям е дялът на самоопределилите се като роми в общините Луковит – 2 776 /16,44 %/ и Ябланица – 916 /16,22 %/, след тях се нареждат общините Угърчин – 234 /4,08 %/, Тетевен – 661 /3,29 %/ и Летница – 111 /3,20 %/, с най-нисък дял са общините Ловеч – 665 /1,41 %/, Троян – 334 /1,15 %/ и Априлци – 8 /0,25 %/.

1. ОБРАЗОВАНИЕ

През 2014 г. по данни на РИО-Ловеч в област Ловеч се провеждат следните политики и мерки за образователна интеграция на ученици от етническите малцинства:

- Осигурено е допълнително обучение по чл. 112, ал. 2 и чл. 114, ал. 1 и 2 от Правилника за прилагане на закона за народната просвета на 239 ученици от 12 училища;

- В 10 училища се реализират дейности, насочени към съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства;
- По проект „Занимателно училище“, съвместно със сдружение „Знание“ са реализирани дейности, насочени към съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства. Проведен е фестивал „Различни, но заедно“ по проект на ЦМЕДТ „Амалипе“;
- Участие в Програма „Всеки ученик може да бъде отлични“ на център „Амалипе“ – В. Търново, финансирана от Тръст за социална алтернатива до м. юни 2015 г.;
- Участие в научно-практическа конференция на ЦМЕДТ „Амалипе“ - В. Търново, чрез представяне на филм по проект на Училищното настоятелство за успешно партньорство между родители и училище;
- Създадени са 9 бр. клубове по интереси, насочени към съхраняване и развиване на културната идентичност;
- 98 броя организирани занимания по интереси, насочени към съхраняване и развиване на културната идентичност и 7 броя сформирани групи по свободнoизбираема подготовка.

За 12 училища и 10 детски градини по Националната програма „С грижа за всеки ученик“ се осигурява обучение по български език за деца от подготвителните групи и за ученици от началния и прогимназиален етап, които срещат затруднения.

Националната програма „Създаване на достъпна архитектурна среда“ финансира изграждането на рампи, адаптиране на санитарни помещения, ремонт на прилежаща инфраструктура, изпълнение на асансьорни уредби и монтаж на платформени съоръжения. По НП „Квалификация“ са обучени директори, учители, психолози и педагогически съветници. Проект „Включващо обучение“ осигурява подкрепяща среда за равен достъп до образование и за отваряне на образователната система. Утвърдени са 5 училища на територията на област Ловеч – СОУ „П. Пипков“ – Ловеч, ОУ „Д. Димов“ – Ловеч, СОУ „А. Константинов“ – Луковит, СОУ „Г. Бенковски“ – Тетевен и ОУ „Иван Хаджийски“ – Троян. Оборудвани са ресурсни кабинети с необходимата техника, апаратура, учебни помагала и пособия.

18 средищни училища от област Ловеч работят по проект „Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес“ по ОП РЧР.

В извънкласните и извънучилищните дейности 35 училища по проект „Училище за себеутвърждаване и подготовка към европейски хоризонти“ /УСПЕХ/ приоритетно са включени деца с прояви на агресия, с отсъствия и с наложени наказания. Чрез различните форми на дейности е постигнато осмисляне на свободното време на учениците, ограничава се броят на преждевременно отпадащите от образователната система и броят на учениците с прояви на деструктивно поведение.

По проект „Ограмотяване на възрастни“ са включени неграмотни и слабограмотни лица над 16 години, които нямат завършен начален етап или клас от прогимназиален етап на основно образование и са сертифицирани успешно като предпоставка за успешното им включване в пазара на труда. Общият брой на включените в обучението от областта е 398 лица.

9 професионални гимназии от област Ловеч работят по проект „Ученически практики“. 6 професионални гимназии работят по проект „Нова възможност за моето бъдеще“.

РИО – Ловеч идентифицира следните проблеми, които затрудняват обучението и възпитанието на учениците от ромски произход:

- Трудности при адаптиране на децата от етническите малцинства в училището, поради недобро владение на български език и липса на училищна подготовка при постъпване в първи клас; нередовно посещаване на учебните занятия; натрупване на пропуски при овладяване на знания и умения, които се задълбочават в годините;
- Липса на подкрепяща среда от страна на ромската общност, ниска квалификация и грамотност; слаба заинтересованост на родителите за образованието на децата им;
- Неразвито логическо мислене, неустойчиво внимание, коминикативни нарушения и заболявания, които не са регистрирани по надлежния ред;
- Липса на ефективни санкции за родителите;
- Миграционни процеси и честа смяна на местоживеенето.

За учебната 2014/2015 г. в община Летница е намалял броят на необхванатите деца и ученици на 5,8 %. СОУ „Бачо Киро“ гр. Летница продължава да работи по посока намаляване отпадането на ромските ученици от училище, създаване на капацитет и подкрепа за родителите и учителите, работещи в мултикултурна среда. Продължават дейностите от 2012 и 2013 г. за създаване на благоприятна и насърчаваща среда за ромските ученици да участват пълноценно в межкултурното общуване и насърчаване на междуетническото и межкултурното опознаване, толерантност и диалог, подкрепени от Център за междуетнически диалог и толерантност /ЦМЕДТ/ „Амалипе“: сформирани е СИП „Фолклор на етносите“, създадено е работещо училищно настоятелство с участието на родители от ромската общност.

На 01.10.2014 г. Община Летница стартира изпълнението на Проект „Весела градина“, по Приоритет Образование от Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите /2012-2020/ и План за действие за изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите /2012- 2020/ и „Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.“, одобрен във връзка с изпълнение на чл. 3 от Правилника за устройството, дейността и организацията на работа на Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства /обн. ДВ, бр. 40 от 2006 г./ и Програма за дейността на Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства за периода 2013 - 2015 г. /приета с Протоколно решение № 9.1 на Министерски съвет от 06.03.2013 г./ и План за дейността на Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства за 2014 г.

Партньор по Проекта е Сдружение „Знание“ – Ловеч. Проектът е насочен към децата, обхванати в ОДЗ „Ирина Бачо Кирова“ гр. Летница, с филиали в село Крушуна и село Горско Сливово. За да се постигне подобрена мултикултурна среда, дейностите на проекта са насочени към всички заинтересовани страни, пряко свързани с образователния процес – деца, родители, учители. За въздействие върху проблемите и постигане на промяна в нагласите са планирани следните основни дейности.

Първата е насочена към родителите, защото те са основните отговорни за записването на децата и редовното посещение на детската градина. Ще се използва методът „Световно кафене“, който представлява структурирана дискусия с всички участници и постигане на обобщени изводи и препоръки.

Втората дейност е насочена към децата. Избрана е интерактивна форма - street education, която е подходяща за неформалното обучение на децата и повишаване на интереса им към детската градина. Заниманията ще имат образователен характер, физически игри и акценти, насочващи вниманието към културното многообразие и толерантност.

Третата дейност е насочена към учителите в ОДЗ „Ирина Бачо Кирова“ в гр. Летница и филиалите в село Крушуна и село Горско Сливово. Обучението ще бъде на два модула

„Мултикултурно общуване” и уъркшоп „Работа с родители”. Целта е повишаване на експертността и уменията на учителите, споделяне на добри практики, обсъждане на казуси от практиката им.

Проектът, който трябва да завърши на 31.05.2015 г., се финансира от Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства и е с обща стойност 15 210,48 лв.

През 2014 г. година СОУ „Б. Киро“ гр. Летница работи по ОП „Развитие на човешките ресурси“ /ОП РЧР/, проект BG051PO001-3.1.06 „Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес“, НП „С грижа за всеки ученик“, модул „Осигуряване на допълнително обучение на учениците за повишаване нивото на постиженията им по общообразователна подготовка“, където са сформирани групи по български език и литература, с участие на ученици от ромската общност.

ОДЗ „Ирина Бачо Кирова“ гр. Летница работи по НП „С грижа за всеки ученик“, модул „Осигуряване на допълнително обучение на учениците за деца от подготвителните групи“, където са сформирани групи по български език и литература с участие на деца от ромската общност.

В резултат на изпълнените дейности в община Летница по превенция на отпадане от училище на децата в уязвимо положение и ромите е постигнато обучение в дух на толерантност и недискриминация. Приобщени са родители роми към образователния процес. Усъвършенствани са образователните условия за качествено образование и квалификация на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда.

На територията на община Ловеч са проведени срещи по местоживее с родители на деца и ученици от ромски произход за разясняване на необходимостта от предучилищно и училищно образование. В средишните училища ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ кв. Гозница, СОУ „Панайот Пипков“ гр. Ловеч и СОУ „Св. св. Кирил и Методий“ с. Александрово, с цел прибиране и задържане в училище, се подsigурява безплатна закуска, обяд и транспорт. За учениците в неравностойно положение, в т.ч. и ученици от ромски произход в ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ кв. Гозница, е осигурено общежитие с 45 места. С такъв социален статус има настанени ученици и в Ученическо общежитие.

По проект „Хайде на училище“, дейност „Професионално ориентиране“ са включени 24 ученици от ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, които са посетили 5 професионални гимназии. 413 ученици от 3 средишни училища /ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ кв. Гозница, СОУ „Св. св. Кирил и Методий“ с. Александрово и СОУ „Панайот Пипков“/ и 1 защитено ОУ „Васил Левски“ с. Малиново са включени в полуинтернатни групи за по-добро овладяване на българския език. 42 ученици от ромски произход се обучават в Професионална гимназия по кожарство, облекло и химични технологии /ПГ по КОХТ/ от IX до XII клас.

По проект „Хайде на училище“ дейност „Лектория - Превенция на ранните бракове“ в ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ кв. Гозница са проведени 2 лекции с участието на 24 ученика. В СОУ „Панайот Пипков“ стартира проект „Намаляване на здравните неравенства-подготовка на планове за действие“. Чрез този проект се цели намаляване на здравното неравенство между уязвимите групи в региона. Като целева група са включени 80 ученика на възраст 12 - 15 г. Проведено е обучение от Превантивно-информационния център – Ловеч /ПИЦ/, свързано с превенция на употребата на наркотици с 4 ученика от ромски произход.

По проект „Квалификация на педагогическите специалисти“ са обучени 1 директор, 2 пом. директори и 32 учители за формиране на знания, умения и компетенции за работа в

интеркултурна среда /ОДЗ „Кокиче“ с. Александрово, ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ кв. Гозница, СОУ „Св. св. Кирил и Методий“ с. Александрово и ПГ по КОХТ/. СОУ „Панайот Пипков“ съвместно със Сдружение „Знание“ работи по проект „Занимателно училище“. Проведени са 2 обучения, обучени са 22 учители и директор. По същия проект са обучени и 4 учители от ОДЗ „Слънце“.

Проведени са ежемесечни открити практики по различни образователни направления в детските градини с включване на родители и близки на децата от различни етноси и социални групи. По НП „С грижа за всеки ученик“ се работи с 18 деца роми от селата Смочан и Баховица в ЦДГ „Снежанка“; в ЦДГ „Люляче“ са включени 7 деца от кв. Гозница и 6 деца от с. Лисец, а в ОДЗ „Кокиче“ с. Дойренци са включени 17 деца от селата Александрово, Дойренци и Чавдарци. По същата програма в ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ кв. Гозница са сформирани 2 групи с 24 ученика за преодоляване на затрудненията при овладяване на българския книжовен език.

В ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ кв. Гозница са проведени семинари за повишаване на родителския капацитет, с включени 20 родители. Проведени са 2 обучения по проект „Хайде на училище“, дейност „Обучение на родители“; обучени са 60 родители, участвали съвместно с учителите от СОУ „П. Пипков“ в уъркшоп „Работа с родители“; в ПГ по КОХТ са проведени 40 срещи с участието на 50 родители на ученици от ромски произход за изясняване на ползите от професионалното образование и обучение. 10 родители на ученици от ромски произход са включени в популяризиране на извънкласна дейност.

Във връзка с изпълнение на провомощията на община Ловеч по чл. 36, ал. 1 от Закона за народната просвета /ЗНП/, в периода м. юни - м. декември 2014 г., са изпратени 592 писма до родители на деца, които не фигурират в Информационната система на образованието АДМИН RS.

Посетени са 18 семейства от селата. Проведени са над 150 индивидуални разговори с родители и близки на подлежащи от отпадане от образователната система деца и ученици до 16 г. В по-голямата част са роми или живеещи в сходна на ромите ситуация, деца на социално слаби семейства. В системата на образованието за 2014 г. са реинтегрирани 72 деца и ученици, като 85 % от тях са записани в I клас.

В ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ в дейности по облагородяване на околната среда са включени 30 родители. Съвместно със Сдружение „Знание“ по проект „Здравословно хранене“ са ангажирани родители на деца от СОУ „Панайот Пипков“.

В „Празник на детето с активното участие на мама и татко“, проведен в ЦДГ „Мария Сиркова“, са включени 4 деца от ромски произход от кв. Дръстене. Проведени са 2 обучения с по 20 родители от ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ кв. Гозница по проект „Хайде на училище“, дейност „Обучение на родители“; по проект „Включващо обучение“ са проведени съвместни дейности между родителите на ромските деца и останалите родители в СОУ „Панайот Пипков“ на тема „Заедно в борбата с епилепсията. Стандарт на живот на хората с епилепсия в страните от ЕС“, включени са 23 родители.

В детските градини с концентрация на деца от ромски произход в ЦДГ „Зорница“ с. Торос, ЦДГ „Славейче“ с. Дерманци и ЦДГ „СЛЪНЦЕ“ гр. Луковит се работи по европейски проекти и проекти на Министерство на образованието и науката /МОН/, които са с образователна цел за ограмотяване на деца, невладеещи български език и дейности, предполагащи повишаване на мотивацията на родителите към подготовка на децата за училище. Работи се с малки групи деца, като към тези групи се включват и родители. 361 деца са включени в база данни на подлежащи ученици и деца за ДГ и I клас. 27 групи деца имат осигурено столово хранене, а 20 деца използват общезитие. 220 деца са включени в обучение за въвеждане на билингвални технологии. 302 ученици от малцинствени групи са

интегрирани в образователната система. 34 са педагогическите специалисти, обучени за работа в мултикултурна среда. 475 ученици са взели участие в Клубове по интереси, СИП-ове в областта на фолклора и приложните изкуства. 225 възрастни роми са участвали в процеса на ограмотяване. 63 родители са ангажирани в училищни настоятелства или обществени съвети. 275 родители на ромски деца са участвали в училищни мероприятия и дейности. 39 педагогически специалисти са получили образователна квалификация.

Учениците до 16-годишна възраст от населени места в община Троян, в които няма училище, са обхванати в средищни и приемащи училища. За тях се осигурява целодневна организация на учебния ден и безплатен транспорт. Безплатен транспорт се осигурява и за деца до Седмична детска градина, с. Калейца. Училищата в общината изпълняват проекти по национални програми на МОН, насочени към създаване на условия за равен шанс и качествено образование на всяко дете: „С грижа за всеки ученик”, „На училище без отсъствия”, „Информационни и комуникационни технологии в училище”. Средищните училища усвояват средства и по проект „Подобряване качеството на образованието в средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес”, финансиран по ОП РЧР. Община Троян е една от малкото общини, запазили столовото хранене в училище. Разходите за персонала в училищните столове и част от режимните разходи се поемат ежегодно от общинския бюджет. В училищните столове се използват възможности за поевтиняване на храненето.

Педагогически съветници към училищата и психолог към Общински педагогически център /ОПЦ/ съдействат за решаване на възникнали проблеми с ученици, непосещаващи редовно училище, отпаднали от образователната система и за превенция на противообществени прояви. Провеждат се дискусии с представители на институции /Районна прокуратура, РУ „Полиция”, Регионална здравна инспекция /РЗИ/, Регионална здравноосигурителна каса /РЗОК/, Общинска комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни /ОБКБППМН/, Комисия за детето, община Троян, директори на училища, психолози, медицински специалисти, общопрактикуващи лекари/ по проблеми, свързани с обхващане и задържане на децата и учениците в училище. Училищата в селата Борима, Врабево, Дебнево и Орешак получават допълнителни средства за дейности, свързани с приобщаването и формиране на идентичност за децата от етническите общности. Сформират се различни извънкласни форми за работа по интереси, по проекти допълнително се обучават учители. Здравните медиатори към община Троян работят активно за привличане и задържане на деца и ученици от ромския етнос в детски градини и училища. Дейността им е насочена и към повишаване на здравната осведоменост на ромите.

Средищните училища в община Угърчин работят по проект „Подобряване на качеството на образованието в средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес“. Увеличен е броят на обхванатите деца в детските градини – 106 деца. Наблюдава се намаляване на броя на отпадналите ученици с 10 %. По Проект „Социално включване” 212 родители са взели участие в детските градини, а 160 души – в училищата. 10 учители от детските градини са обучени за работа в мултиетническа образователна среда, а от детските градини са обучени 4-ма учители.

Община Ябланица работи по проект на МОН за по-пълно обхващане на 5 и 6- годишните деца в подготвителни групи към детските градини и към училищата. Всички училища разполагат с необходимите условия за обучение. Напълно са обхванати подлежащите на задължително обучение в I клас. Осигуряват се безплатни учебници и учебни помагала за децата от ПГ и за учениците от I до VII клас, както и целодневна организация на учениците от I до IV клас. Осигурена е безплатна закуска на деца от ПГ и учениците от I

до IV клас. Учениците до 16-годишна възраст от населени места, в които няма училище, са обхванати в средишни и приемащи училища. За тях се осигурява целодневна организация на учебния ден и безплатен транспорт. Общината разполага с 4 ученически автобуса, предоставени от МОН по НП „За по-пълно обхващане на учениците в задължителна училищна възраст”.

2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

През 2014 г. община Летница е включена в проект на Европейската програма за партньорство в общността на ГлаксоСмитКлайн – Подобряване на здравния статус на ромските общности в Централна и Източна Европа „Заедно за по-добро здраве“, изпълняван от Сдружение „Национална мрежа на здравните медиатори“. Един здравен медиатор от влашки произход е обучен и дейността му е финансирана от Сдружение „Национална мрежа на здравните медиатори“ за работа с ромската и влашката общности в община Летница. За отчетния период здравният медиатор работи за подобряване на профилактичните дейности сред ромското население, повишаване на здравните знания и информираността, отпадане на ромските деца и други в уязвимо отношение от образователната система. Дейността на здравния медиатор продължава и през 2015 г. като делегирана от държавата дейност.

Традиционни за СОУ „Б. Киро“ гр. Летница в часовете на класа са лекциите, изнасяни от завеждащия „Здравен кабинет“ за предпазване на болести, предавани по полов път, хипатит, туберкулоза, значението на имунизациите и др.

В СОУ „П. Пипков“ и ОУ „Св. Св. Крил и Методий“, гр. Ловеч са обучени 2-ма медицински специалисти за работа с рискови групи.

Проведена е активна дейност с млади хора от ромските общности с цел превенция на ранни нежелани бременности, полово-предавани болести и СПИН. Проведени са беседи в 2 ромски квартала от експерти в РЗИ. 26 момичета от ромски произход са обхванати по Компонент 6 на Програма „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН“ чрез пълен пакет превантивни интервенции.

В община Луковит има назначен здравен медиатор. Чрез него общината провежда беседи за опасностите от ранната бременност и насърчаване на бременни жени за консултации с акушер-генеколог и постъпване в болница. Медиаторът поддържа връзка с личните лекари на територията на общината и издирва деца без личен лекар. По последни данни за 2014 г. са обхванати 25 бременни. Броят е твърде малък предвид статистиката за раждаемостта на жени от ромски произход и обхванатите деца от 0-18 г. Записани при личен лекар за 2014 г. са 2720 бр. Броят на децата, обхванати от личните лекари, е висок в сравнение броя на зачислените бременни. Това се дължи на значително голямата заболяемост при децата, въпреки провеждането на беседи и разговори с майките за значението на имунизациите.

Добра практика на община Троян в работата по разрешаването на здравните проблеми на малцинствата е фактът, че към администрацията на общината работят двама здравни медиатори. След като първоначално започват работа по проект на Сдружение „Национална мрежа на здравните медиатори“, впоследствие и двамата са назначени на трудов договор в държавно делегирана дейност „Други дейности по здравеопазването“. Тяхната дейност е насочена към оказване на съдействие при реализиране на профилактични дейности и разяснителни кампании в ромските общности в община Троян и съдействие на нуждаещи се от малцинствените групи за достъп до здравни услуги. Наред

с това, здравните медиатори подпомагат общуването между лицата от малцинствените общности, здравните, социалните служби и общинска администрация.

През 2014 г. е приета Програма за развитие на детското и училищно здравеопазване в община Троян за 2014-2016 г. В тази връзка предприетите мерки за разрешаване на проблемите на ромската общност са свързани с активизиране дейността на здравните медиатори и общопрактикуващите лекари за повишаване на здравната култура на ромската общност. Предприетите мерки са както следва:

- Съдействие за явяване пред ТЕЛК комисия - 5
- Съдействие за възстановяване на здравноосигурителни права на 1 лице
- Съдействие по различни проблеми пред институции - 54
- Самостоятелно проведени беседи - 4
- Съвместно проведени беседи - 8
- Посетени обучителни курсове - 4
- Съдействие по образователни въпроси - 33
- Създаване на клубове по интереси: формиране на групи по СИП в областта на културата, фолклора и традициите на етносите; танцови формации, изкуства, традиционни занаяти, организиране на празници, провеждане на конкурси на етнокултурна тематика - 2
- Брой индивидуални съдействия по здравни въпроси - 40
- Придружавания до здравни институции - 5
- Брой индивидуални съдействия по социални въпроси - 14
- Имунизации - 14
- Осъществени здравноинформационни мероприятия за превенция на различни заболявания - 10
- Здравно образователни беседи в часа на класния съвместно с класните ръководители - 8
- Включване на хора от ромски произход за изследване в Национална АНТИСПИН кампания от сдружение „Знание” гр. Ловеч - 33

Като основен проблем в област Ловеч се очертава достъпът до здравна помощ за голяма група лица, включително на лица от ромски произход, без здравно осигуряване. Необходими са мерки за подобряване на профилактиката и здравното образование на населението. Община Угърчин не разполага с необходимите инструменти за решаването му.

По повод Световния ден за борба с ХИВ/СПИН – 1 декември е проведена информационна кампания под мотото „Обичай страстно, но безопасно“. Целта е да се подобри информираността на младите хора по проблемите на ХИВ/СПИН, да се стимулира отговорното им поведение, свързано с предпазване от заразяване с ХИВ. Проведени са 10 бр. беседи, относно превенция на ранните бракове и намаляване на бременността в юношеска възраст.

В община Ябланица се наблюдава тенденция на ниска/липсваща здравна осведоменост по отношение на социално значими болести /затлъстяване, сърдечно-съдови заболявания, диабет/, полово-предавани болести, ранни бракове и раждания и др.

3. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

През 2014 г. в община Летница е извършена рехабилитация на улици в квартала, населен с влашко и ромско население. Проектът на стойност 283 529 лв. е финансиран от ПИП „Растеж и устойчиво развитие на регионите“, чрез двустранно подписано споразумение между общината и МИП.

Реализиран е проект „Изграждане на канализация и подмяна на водопроводни клонове в гр. Летница – ул. „Т. Каблешков“ и ул. „Й. Йовков“, финансиран от ПИП „Растеж и устойчиво развитие на регионите“, на стойност 100 000 лв. Изградена е канализация и е подменена водопроводната мрежа на две улици, населени с влашко и ромско население.

Извършена е подмяна на дограмата на общите части на бл. 210 в жк. „Здравец“ гр. Ловеч, където живеят 55 домакинства с нисък социален статус. Направен е основен ремонт на 2 от жилищата. Осигурените средства от бюджета на община Ловеч, са в размер на 7000 лв. за подмяна на дограмата, и 14 000 лв. за извършения ремонт в жилищата. Извършена е подмяна на дограмата на общите части на общежитие „Гозница“, където живеят 55 домакинства от ромски произход и граждани в сходна на ромите ситуация. Осигурените средства от бюджета на община Ловеч, са в размер на 6300 лв.

В гр. Луковит е обособен квартал изцяло населен от ромско население. Липсата на средства за актуализация на градоустройствения план и подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата инфраструктура, води до наслояване на проблемите при жилищните условия и незаконното строителство.

Община Троян непрекъснато полага усилия за подобряване на инфраструктурата на ромските квартали, като се планират и реализират редица инициативи. Въпреки, че има изградена система за сметопочистване, контейнерите не винаги се използват по предназначение.

Ромското население в община Угърчин живее във всички квартали на населените места. Няма обособени ромски квартали. Подобрява се инфраструктурата в кварталите с компактно ромско население чрез общинския бюджет.

Ромското население в Община Ябланица е концентрирано предимно в кварталите и махалите на гр. Ябланица и някои от селата Брестница, Златна Панега, Добревци, Орешене и др. В по-голямата си част ромите живеят капсулирано и бедно. Често в една къща живеят няколко семейства, обикновено с три, четири и повече деца.

4. ЗАЕТОСТ

В дирекциите „Бюро по труда“ от област Ловеч към м. март 2015 г. са регистрирани 1387 безработни лица от ромски произход. Най-голям е техният брой в общините Луковит – 707 лица и Тетевен – 547 лица. В общините Ловеч и Троян техният брой е по-малък, съответно 68 и 65 лица.

През 2014 г. в ДБТ от област Ловеч са регистрирани 537 безработни лица от ромски произход, които са включени в различни дейности, свързани с повишаване конкурентността и осигуряване на заетост на ромите на пазара на труда. В дейности за повишаване прогодността за заетост са включени 329 лица. Те са мотивирани за активно търсене на работа, а някои са преминали през индивидуални и групови форми за професионално ориентиране. Осигурена е заетост на 208 безработни лица, самоопределили се като роми, чрез включване в различни програми и проекти. В ДБТ от област Ловеч са включени 66 младежи на възраст до 24 години, 6 от които са от ромски произход.

В рамките на годишните програми за обучение по Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) през 2014 г. в област Ловеч се работи по Национална програма „От

социални помощи към осигуряване на заетост“ /НП „ОСПОЗ“/ и Регионална програма за заетост с фокус - влашкия и ромския етнос, с цел осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда и насърчаване на заетостта чрез програми и мерки по реда на ЗНЗ.

По НП ОСПОЗ е осигурена заетост на 595 безработни лица от област Ловеч, 76 от които са се самоопределили като роми. По схема „Подкрепа за заетост“ на ОП РЧР 20 бр. лица са квалифицирани през 2014 г. чрез придобиване на специалност чрез наставник и осигуряване на последваща заетост 100 безработни роми са взели участие по същата схема, от тях 21 са младежи на възраст до 29 години.

По Проект „Да успеем заедно“ на ОП РЧР, ДБТ – Ловеч, чрез Агенцията по заетостта, организира четири общи трудови борси за активно търсещи работа безработни и заети лица, с участието на работодатели и социални партньори.

По национални и европейски програми за 2014 г. е осигурена заетост на 124 бр. лица, чиито работодател е била община Ловеч.

В община Луковит по програма „Нов шанс за успех“ са обучени 225 души от ромски произход. За 2014 г. по програма „ОСПОЗ“ е осигурена заетост на 188 души.

Безработицата в община Угърчин е висока. В общината са проведени курсове за ограмотяване. Осигурена е заетост на лицата от ромски произход предимно по НП „ОСПОЗ“.

За съжаление програмите са краткосрочни и не дават възможност за постоянна заетост при хората с нисък социален статус.

5. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

С цел намаляване на противообществените прояви и създаване на условия за насърчаване на межкултурното опознаване, толерантност и диалог, всяка година по повод Световния ден на толерантността, преподаватели от СОУ „Б. Киро“ гр. Летница, съвместно с МКБППМН подготвят и представят презентации и листовки на тема „Толерантност“. Традиционни са дискусиите в часа на класа на теми: „Междудличностни отношения“ и „Асоциални прояви и последствията от тях“.

През периода са организирани и проведени две дискусии на теми: „Насилието в училище и извън него“ и „Междудличностните отношения“, с участието на 90 ученици. Проведени са 1248 социални и психологически консултации по направления от отдел „Закрила на детето“ към дирекция „Социално подпомагане“ на деца, настанени в Центрове за настаняване от семеен тип. Подкрепата е осъществена чрез посредничество, информиране, социална и психологическа подкрепа, обучения за повишаване на родителския капацитет, интензивна подкрепа в домашни условия - организиране на ежедневието, бюджетиране, мобилна социална работа сред семействата, при които има риск от изоставяне. Работи се по програми: „Корекционна програма за работа с непълнолетни осъдени“, „Извършители на кражби“, „Умения за мислене“, „Шофиращи след употреба на алкохол“ и „Програма за ограмотяване“.

В община Луковит е назначен стажант от ромски произход, занимаващ се с въпросите, касаещи дискриминацията.

Социалната профилактика на правонарушенията сред подрастващите остава основен приоритет в дейността на Общинската комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните /ОбКБППМН/ – Троян. Създадените добри партньорски взаимоотношения с всички институции и НПО, работещи по проблемите на

децата, допринасят за постигането на траен ефект от работата с малолетни и непълнолетни извършители на противообществени прояви и престъпления, както и за предотвратяване на отклоняващо се поведение. Особено тревожен е фактът, че от 43 разгледани от ОБКБППМН възпитателни дела, в повече от половината от случаите /26/ децата са от ромски произход. На всички са наложени съответните възпитателни мерки. На 4 от тях са назначени и обществени възпитатели, които работят ежеседмично с тях, а 10 посещават психолог в Общински педагогически център. Проведени са мероприятия на комисията /извън образуваните възпитателни дела/ за превенция на насилието и противообществените прояви, в които са включени ромски деца и ученици: „Здравей, ваканция без дрога“, Общински ученически игри, Детски спортен празник „Пламъчета сини“, конкурс за есе и рисунка на тема „Живот или дрога – избираш ти!“, конкурс за есе, разказ или стихотворение на тема „Да събудим детските сърца за добри дела“, във връзка с отбелязване на световния ден за борба с насилието, турнир по футбол, народна топка и тенис на маса между деца от ромски произход.

Важна роля при осъществяването на превантивните дейности, свързани със защита на обществения ред и противодействието на детското асоциално поведение играе Комисията за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни към община Угърчин. Пряко е и сътрудничеството на община Угърчин с Детска педагогическа стая, Районно управление „Полиция“ и НПО, работещи в сферата на закрила правата на човека, регионалният координатор на Комисия за защита от дискриминация. МКБППМН организира Летни клубове по интереси за деца от 7 до 18 години. Организиран се общински турнир по футбол и хандбал. През годината работещите към Комисията обществени възпитатели са осъществили дискусии с ученици от различни училища, възрасти и групи.

По инициатива на Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните /МКБППМН/ гр. Ябланица, с цел превенция на противообществените прояви сред малолетни и непълнолетни, са проведени различни мероприятия и инициативи сред учениците от цялата община под надслов „Ежедневие без агресия“. Проведени са спортни състезания сред четирите училища, както и конкурси за литературни произведения и рисунки на тема „Моето родно място“. На 04.12.2014 г. в община Ябланица са наградени всички участници в състезанията и конкурсите.

6. КУЛТУРА И МЕДИИ

За създаване на благоприятна и насърчаваща среда за българските младежи да участват пълноценно в межкултурното младежко общуване и насърчаване на междуетническото и межкултурното опознаване, толерантност и диалог в СОУ „Б. Киро“ гр. Летница е сформиран СИП „Фолклор на етносите“. В рамките на проект за намаляване отпадането на ромските ученици от училище „Всеки ученик може да бъде отличник“, в СОУ „Б. Киро“ гр. Летница е проведен фестивал на тема „Различни, но заедно“. Фестивалът има постоянен характер и се провежда ежегодно.

През 2014 г. е осигурено библиотечно и информационно обслужване на гражданите от ромски произход в рамките на програма „Глобални библиотеки – България“ в читалищата в селата: НЧ „Просвета – 1906 г.“ с. Дойренци, базови познания за работа с компютър, ползване на социални мрежи, електронна поща и търсене на информация в интернет са предоставени на 7 деца от ромски произход до 14 г., на 4 лица до 18 г. и на 4 лица над 18 г. В НЧ „Напредък – 1928 г.“ с. Казачево интернет и библиотечни услуги са ползвали 11 деца

от ромски произход на възраст до 14 г., 8 деца на възраст от 14 г. до 18 г. и 8 лица над 18 г., НЧ „Просвета-1901 г.“ с. Слатина интернет и библиотечни услуги са ползвали 11 деца от ромски произход на възраст до 14 г., 8 деца от 14 г. до 18 г. и 15 лица над 18 г., НЧ „Христо Ботев -1930 г.“ с. Славяни интернет и библиотечни услуги са ползвали 15 деца от ромски произход до 14 г., 6 лица на възраст от 14 до 18 г. и 3 над 18 г. В НЧ „Зора-1930 г.“ – кв. „Продимчец“ гр. Ловеч е организиран клуб по интереси „Целогодишна занималня“, в която се включват активно 20 деца от ромски произход на възраст от 7 до 16 г. Те участват в организираните чествания на празниците от обредния календар и библиотечната дейност. В НЧ „Просвета-1934 г.“ с. Скобелево е обособена група от 15 деца на възраст от 3 до 14 г., като 8 са от ромски произход, които са обхванати в клуб „Лятна занималня“.

Общинско радио Ловеч отразява събития, свързани с живота на ромите: Поздравление по случай „Банго Васил“ на 14.01., излъчен е материал по повод „Международния ден на ромите“ на 08.04., излъчен е репортаж посветен на стартирания проект „Даваме шанс на Слънцето да докосва всички“ на РИО-Ловеч, насочен към по-безпроблемна адаптация и обучение на ромските деца в детските градини и осигуряване на равен старт при постъпването им в училище. Излъчен е репортаж от представянето на проект „Храна и здраве“, който се осъществява от Сдружение „Знание“ и цели подобряване информираността на представителите на етническите малцинства по отношение на здравословното хранене и здравната профилатика. Проектът е насочен изцяло към ромската общност. Представени са текущи информации в новинарските емисии и предавания за различни аспекти от живота на ромската общност в Ловеч и региона.

Обхванати са общо 400 деца от ромски произход от всички училища на територията на община Луковит в различни културни и спортни мероприятия.

Културният сектор в община Троян включва широк кръг от културни организации, функциониращи в различни области на културата и изкуството – изпълнителски изкуства, визуални изкуства, литература, музейно и библиотечно дело, народни и приложни изкуства и др. Профилът на културния сектор в община Троян се определя от няколко основни групи културни организации:

- Мизей на народните художествени занаяти и приложни изкуства – Троян /МНХЗПИ/, Национално изложение на художествените занаяти и изкуствата - Орешак /НИХЗИ/, галерия „Серяковата къща“ - Троян, Представителен общински младежки духов оркестър с мажоретки, Общински педагогически център-Троян и др.;
- На територията на община Троян функционират общо 19 читалища. Освен традиционните културни дейности, читалищата усвояват все по-активно и новите социални практики, което ги превръща през последните години в реален партньор за решаване на редица социални проблеми на общността чрез предоставяне на разнообразни социални услуги, насочени към групи със специфични потребности и групи с различен етнически състав;
- НПО и търговски организации в сектора на културата.

Във всички дейности по културата община Троян се стреми да включва и представители на ромската общност. В дейностите по изкуства в училищата и детските градини, в които се обучават и възпитават деца и ученици от ромски произход, се промотират ромските празници и обичаи. От 2014 г. към Общински педагогически център-Троян започва да функционира изнесена детска група за ромски фолклор, чиито занятия се провеждат в училището в с. Врабево.

Профилът на културния сектор в Община Ябланица се определя преди всичко от читалищата. На територията на Община Ябланица функционират общо 8 читалища. Те

усвояват все по-активно и новите социални практики, което ги превръща през последните години в реален партньор за решаване на редица социални проблеми на общността чрез предоставяне на разнообразни социални услуги, насочени към групи със специфични потребности и групи с различен етнически състав.

Изготвил:

Деница Мончева

Младши експерт в дирекция АКРРДС

Областна администрация - Ловеч